No. 105.

1833

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Donderdag den 2 Mei.

Spreken en Zwijgen.

Ofschoon de Ouden veel waars gezegd hebben, is daarom niet alles waar, wat er bij hen te lezen staat. De verklaring, bij voorbeeld, van een hunner, dat ieder, die het spreken verstaat, ook den geschikten tijd weet van spreken, is in onzen leeftijd en wordt nog dagelijks gedurig gelogenstraft. Velen die goed weten te spreken of te schrijven, halen stellingen te voorschijn, die op zich zelve misschien goed en waar zijn, maar wier ontijdige verkondiging rampen en ellende over hun vaderland brengt. Dit is in 't bijzonder van toepassing op de Dagbladen, die, eigenlijk bestemd tot het geven van nieuwstijdingen, zich aan het gevaar blootstellen van zich schuldig te maken aan het bovenbedoelde verwijt, zoo dikwijls zij zich bezig houden met bespiegelingen over onderwerpen, tot welker juiste beoordeeling eene hooge mate van uitgebreide kundigheden wordt vereischt, welke van de honderd couranten-lezers naauwlijks één bezit. Niet alleen op die Dagbladen, welke de laaghartige werktuigen zijn van deze of gene partij, begint daarom reeds de vloek te rusten van alle beminnaars van rust en orde, maar allen zonder onderscheid deelen min of meer in dien vloek, en wij moeten erkennen, dat er weinigen zijn, op wie dezelve geheel onschuldig drukken zal.

Het eerste belang toch van een Dagblad is zich lezers te bezorgen. Daar het nu in den aard der menschen ligt om veel liever te hooren spreken van hunne regten dan van hunne pligten, en zij veel liever naar iemand luisteren, die hun zegt dat zij in hunne regten verkort worden, dan naar een die hun verwijt dat zij in hunne verpligtingen te kort komen; zoo is het zeer natuurlijk, dat de Dagbladen, ten einde opgang te maken, altijd zich beijverd hebben om de menigte te vleijen, en hoog op te geven van hetgeen een volk regt heeft te eischen van de Regering.

In dagen, bij voorbeeld, waarin buitengewone opofferingen gevorderd worden, zal een Dagblad, dat zich lezers wil bezorgen, niet tot het volk roepen: » Gij zijt afgeweken van de eenvoudige » zeden uwer voorouderen, gij moet terug keeren tot die zuinig» heid, welke uwe vaderen in staat stelde drukkende tijden met » gelatene gerustheid door te staan;" neen, want dan zou het als een boetprediker verworpen worden, wiens stem als die des roependen zijn zou in de woestijn; maar het zal tegen de Regering de pen opvatten; het zal de Regering beschuldigen van verkwisting en geldverspillingen, en ofschoon ook onder het volk de weelde tot een hoogen top moge gestegen zijn en ieder boven zijnen stand leeft, zich kleedt en zich vermaakt, zal het desniettemin de Regering toeroepen, dat zij opofferingen vordert, die de krachten der natie te boven gaan. Dit is dan ook een onderwerp van klagte, waarvoor de menigte altijd opene ooren heeft, omdat het daarin de hoop meent te zien op vermindering van lasten, en het is niet moeijelijk het volk aan de gegrondheid van dergelijke klagten te doen gelooven, vooreerst omdat men gaarne gelooft wat men wenscht, en ten anderen omdat er in de tegenwoordige inrigting onzer Maatschappij eene menigte uitgaven moet gedaan worden, van welker noodzakelijkheid men slechts weinigen kan overtuigen: uit gemis van de noodige kennis aan Regeringszaken bij de overigen. Wijst den eenvoudigen daglooner het budget voor het Departement van Buitenlandsche Zaken en vraagt hem, of het niet onvergeeflijk is, dat er zoo vele duizende worden uitgegeven om eenige Aanzienlijke Heeren in vreemde landen groote staatsie te doen houden, terwijl hij, zelfs van het brood dat hij eet, belasting moet betalen, hij zal de juistheid uwer opmerking bewonderen, omdat hij geen het minste denkbeeld heeft van de betrekkingen der Staten onderling. Ditzelfde zult gij ten opzigte van vele andere aangelegenheden kunnen doen en zoo zal het u niet moeijelijk vallen in den boezem van een aantal vreedzame burgers de zaden te strooijen van misnoegen tegen het Bestuur. Hierbij komt nog, dat met het voorregt van onder eene welgeordende staatsregeling te leven, het even eens gelegen is als met de weldaad der *gezondheid* en van zoo vele andere zegeningen, waaraan wij door het dagelijks genot gewoon worden; wij vergeten er de waarde van. Wanneer wij, geplaatst onder de bescherming der wetten, onze eigendommen geëerbiedigd, onze huisgezinnen door onze vlijt verzorgd, onze gezondheid door doelmatige verordeningen bevorderd, het Opperwezen in openbare tempelgebouwen vereerd, onze kinderen het genot van een nuttig onderwijs deelachtig zien: dan beschouwen wij maar al te zelden deze voordeelen als vruchten onzer maatschappelijke zamenleving, dan bedenken wij niet hoe vele misbruiken wij ons wel zouden willen getroosten, liever dan die onschatbare voorregten te zien verloren gaan, en wij denken niet aan de dagen, waarin Partijwoede, Oproer en Regeringloosheid door de straten hollen, huizen plunderen, kerken ontheiligen, hoofden op pieken door de straten dragen, den eerwaardigsten burger niet veilig doen zijn, voor de woestheid van het opgeruide gepeupel. Dat in de laatste vijftig jaren dergelijke tooneelen meer dan eens vertoond zijn, dat heeft men grootendeels te wijten aan de kwade trouw of aan de onvoorzigtigheid der Dagbladen: *Of aan onvoorzigtigheid* – zeggen wij. Wanneer eene ziekte het prikkelbare zenuwgestel eens lijders heeft aangetast, en de Geneesheer alle moeite doet, om den al te gevoeligen kranke tot eene kalme en bedaarde stemming terug te brengen, is het dan voorzigtig dezen intusschen te gaan verhalen, hoe zijne huishouding verwaarloosd wordt, en hoe zijne zaken verloopen. Is het dan niet eene onvergeeflijke dwaasheid de opgewondene verbeelding van den zieke te verhitten, door hem de mogelijke gevolgen van zijnen ziekte-toestand met de zwartste kleuren af te schilderen, en hem armoede en ellende in 't verschiet te vertoonen? En echter wordt eene dergelijke onvoorzigtigheid door schrijvers en sprekers over staatsaangelegenheden maar al te dikwijls begaan. Hoe dikwijls worden er niet gegronde bezwaren, juiste aanmerkingen, billijke klagten in 't midden gebragt, waarvan desniettemin de openbaarmaking de schroomelijkste gevolgen hebben kan, alleen omdat zij ontijdig geschiedt. Anderen mogen daaraan dan den naam geven van vrijmoedigheid, openhartigheid, zucht voor het wezenlijk belang der Regering, of welke andere fraaije benaming men wil; de bezadigde Nederlander, die den grondlegger zijner nationale onafhankelijkheid in den grooten Zwijger vereert, zal daarin veeleer voorbarigheid, ligtzinnigheid, eigenwaan zien en zucht om wijzer te schijnen dan anderen.

Het behoort tot de bemoedigende teekenen, waaruit voor ons Vaderland iets goeds te voorspellen is, dat in dit opzigt zij die in het openbaar spreken en schrijven, met name onze Dagbladen, voor zoo verre die in eenige aanmerking komen, zich gunstig onderscheiden van hetgeen wij uit naburige landen vernemen. Zij die ons miskennen, zullen dit welligt aan de koude onverschilligheid van ons phlegma toeschrijven, maar de wonderen, welke reeds vóór de Fransche revolutie een *Post van den Nederrhijn* op den geest onzer natie gedaan heeft, hebben wel ontwijfelbaar bewezen, dat zij geenszins onverschillig is omtrent hare Staatsaangelegenheden. Neen, maar het is het eigenaardige van ons volkskarakter, hetwelk ons de lessen der ondervinding niet ligtzinnig in den wind doet slaan, en eene zucht tot orde onder ons aankweekt, waardoor voorbarige of kwaadwillige sprekers en schrijvers onder ons zonder hoorders of lezers zouden blijven. Het is aan niemand gegeven ter allerure wijs te zijn, en van tijd tot tijd ontsnapt er dan ook wel eens onder ons een woord, 't welk beter gezwegen ware: maar zoo lang het Nederlandsch karakter zich zelven gelijk zal blijven, [illegible] verlicht oordeel der meerderheid die weinige afwijkingen [illegible] lijk maken. Zoolang onze Nederlanders zich spiegelen aan [illegible] voorvaderen, zullen zij tegen enkele gebreken, welke zij in hunne Maatschappelijke Inrigting ontwaren, het vele [illegible] welk zij genieten. De volmaaktheid is niet van deze wereld [illegible] onze instellingen bereiken zelden anders de [illegible] lijkheid, dan door trapswijze verbetering. [illegible] en aan onze natie altijd de noodige wijsheid [illegible] de tijden waar te nemen; mogten beiden aan eene [illegible] moedigheid eene noodzakelijke bedachtzaamheid paren [illegible] mis.

bruiken en gebreken, waar die bestaan, langzamerhand uit den weg geruimd en verbeterd worden, en zij die zich te beklagen hebben, alvorens aan hunne bezwaren eene dikwijls onnoodige en altijd gevaarlijke luidruchtigheid te geven, zonder hartstogt de gevolgen hunner klagten berekenen en het algemeen welzijn boven bijzondere belangen en eigene inzigten stellen. Dat het alzoo van ons Vaderland althans waar moge zijn, dat zij die er het spreken verstaan, ook den geschikten tijd weten van spreken!

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van Woensdag 1 Mei,

betreffende de jongste *Belgische* en *Fransche* Nieuwstijdingen en *Beursprijzen.*

BELGIE.

BRUSSEL, den 30sten April.

De *Moniteur* houdt heden het besluit waarbij de ontbinding der kamer van afgevaardigden wordt bevolen en dat reeds gisteren, naar het artikel van den *Indépendant*, algemeen te gemoet werd gezien. Hetzelve is van den 28sten gedagteekend en bepaalt, dat de [illegible] tegen den 23sten mei voor de verkiezing van leden eener nieuwe kamer moeten bijeenkomen, zullende deze kamer en den senaat op den 7den Junij voor het eerst vergaderen. In de considerans van het besluit wordt hoofdzakelijk het volgende gezegd: » Aangezien de moeijelijkheden die sedert de opening der tegenwoordige zitting tusschen de kamer en de administratie gerezen; - overwegende, dat dien ten gevolge onze ministers herhaaldelijk hunne demissie aangeboden hebben, zonder dat men eene nieuwe administratie, die eenigen waarborg van duurzaamheid gaf, heeft kunnen vereenigen; - dat die moeijelijkheden in het verschil van gevoelen over den loop der buitenlandsche betrekkingen haren oorsprong schijnen te nemen; - dat er sedert de jongste algemeene verkiezingen, gebeurtenissen voorgevallen zijn, die tot de bevestiging der belgische onafhankelijkheid hebben bijgedragen en als zoodanig door het land verdienen gewaardeerd te worden; - dat, zoo de overeenstemming tusschen het ministerie en de parlementaire meerderheid een eerst vereischte is bij een vertegenwoordigend bestuur, deze meerderheid, voor den gang der administratie, ook niet onzeker mag wezen, dewijl eene twijfelachtige goedkeuring van de handelingen des bestuurs derzelver werking verlamt, zonder de kroon de elementen voor eene nieuwe administratie te verschaffen; - aangezien voorts, volgens de verkiezingwet de helft der leden in Junij uitvielen, en dezezelfde leden, volgens de art. 18 en 34 van gemelde wet, uit hoofde de onmogelijkheid om de zitting dadelijk te sluiten, tot in November zouden blijven zetelen en op de besluiten der kamer invloed uitoefenen, de ontbinding van de kamer dezen hinderpaal uit den weg ruimt; - gezien, eindelijk, art. 71 der constitutie, waarbij het regt tot ontbinding den koning toegekend wordt, hebben besloten", enz.

De baron *van der Straten de Ponthoz* is gisteren namiddag naar Parijs vertrokken, om de tijding van het genomen besluit over te brengen.

Naar een artikel van *l'Union* te oordeelen moet de heer *Detheux* weinig tevreden zijn over de rol, die men hem bij de vroeger voorgenomen verandering van ministers heeft laten spelen; gemeld blad beschuldigt het ministerie van besluiteloosheid en achterhoudendheid in deze zaak; de keuze van den heer *Detheux* had zich eerst onder slechts drie personen moeten bepalen; [illegible] had men [illegible] den [illegible] hadden om den tuin geleid had; men had zich eerst bedacht na het vertrek van den heer *Detheux* en toen had voorzeker deze gemeend, dat hij zich met de zaak genoeg had ingelaten en de taak aan anderen overgelaten.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten April.

In de kamer van afgevaardigden heeft gisteren de heer *Dupin* met de gewone plegtigheid het voorzitterschap aanvaard. De heer *Gras Préville*, die als de oudste der aanwezige leden bij de voorloopige werkzaamheden als president had gefungeerd, heeft de kamer eenige woorden toegesproken, en onder anderen den wensch geuit, dat men niet alleen uit den provisioneelen toestand in het finantiele, maar ook in de staatkundige belangen door deze vervroegde zitting mogt geraken. De meerderheid heeft deze uitdrukkingen zoo euvel opgenomen, dat men ter naauwernood tot het besluit is kunnen komen, om het genoemde lid naar gewoonte voor zijne bemoeijing dank te zeggen. De aanspraak van den heer *Dupin* hield voornamelijk, dat men zich moest verheugen over het vooruitzigt dat eindelijk de finantiele belangen naar behooren en zonder overhaasting zouden geregeld worden. Hij ontkende echter niet dat [illegible] burgerlijk-maatschappelijke instellingen waren, die sints lang eene [illegible] behoefden, en van een twintigtal wetten, die reeds over deze onderwerpen bij de kamer aanhangig waren, moesten volgens zijn gevoelen, die op het lager onderwijs, op de organisatie der gemeente-raden, en op de onteigening ten algemeenen nutte boven allen het eerst in overweging worden genomen. De kamer heeft zich in dezen volmaakt naar den wensch van haren voorzitter gevoegd, daarbij het bepalen der orde van den dag reeds dadelijk besloten is, dat men met de discussie der beide eerstgenoemde dier onderwerpen, reeds in de volgende zitting een begin zoude maken.

In de eerste dagen der aanstaande week verwacht men voorts, dat de minister van finantien het budget voor het jaar 1834 bij de afgevaardigden zal ter tafel brengen. Onderscheidene dagbladen meenen te kunnen verzekeren, dat het den heer *Humann*, in weerwil van den tegenstand eeniger zijner ambtgenooten, gelukt is op de voordragt van uitgaven eene bezuiniging van nagenoeg honderd millioenen in te voeren. Volgens den *Constitutionel* zoude het ministerie van oorlog daarin voor niet minder dan 60 millioenen deelen, welke moeten gevonden worden door het tijdelijk ontslag van 124 duizend man linietroepen en door den verkoop van 37 duizend paarden. De maarschalk *Soult* heeft zich tot het uiterste tegen deze bezuinigingen verdedigd, doch op de verklaring van den heer *Humann*, dat hij veeleer zijne demissie zoude nemen, dan de verwachting der natie ten deze te leur stellen, is men genoodzaakt geweest toe te geven. De overige 40 millioenen zouden voor de helft op het fonds van amortisatie gevonden worden.

Het vertrouwen op eene aanstaande vermindering van het leger wordt overigens door het *Journal des Debats* bevestigd, hetwelk zegt dat men zich bezig houdt met een uitgebreid stelsel van reserve; dat 70 duizend man der ligting van het vorig jaar vooreerst niet zullen worden opgeroepen, en dat 100 duizend man van het actieve leger weldra naar huis zullen keeren.

Voorts zal men trachten het bedrag der indirecte belastingen nog met 20 millioenen te verminderen, om langs dien weg eindelijk en voor het eerst [illegible] de gewone uitgaven met de inkomsten gelijk te brengen.

— De reis des konings naar de westelijke departementen is, naar men verneemt, onbepaald uitgesteld, en zal zich nu bepalen tot een togtje door de naast bijliggende streken. De hertogen van *Orléans* en *Nemours* zouden in de eerste dagen der volgende week naar Londen vertrekken.

— Omtrent het lot der hertogin *van Berry* is men nog in het onzekere; de vier geneesheeren die naar Blaye werden gezonden, doch aldaar niet toegelaten, zijn sints gisteren alhier teruggekeerd. Het ministerieel dagblad *le Mémorial Bordelais* erkent intusschen dat hunne zending ten doel had, om de borstkwaal, waardoor de hertogin gekweld wordt te onderzoeken en des noods een rapport uit te brengen over de vraag, of de dampkringslucht te Blaye voor haar gestel nadeelig moest geacht worden.

— Het berigt gisteren door een paar dagbladen der oppositie medegedeeld, dat Konstantinopel door de Russen zoude bezet zijn, is van gouvernements-wege noch bevestigd, noch tegengesproken, en heeft juist om die reden meer en meer vertrouwen gevonden, vooral nadat men heeft opgemerkt, dat bij het ministerie van buitenlandsche zaken en bij de russische en oostenrijksche legatie sints gisteren eene meer dan gewone drukte heerscht.

— Volgens de *Gazette de France*, zou het Sardinisch gouvernement bedacht zijn, om binnen kort een vrij sterk eskader naar Tunis te zenden, om van deze stad genoegdoening te vorderen, voor eene beleediging der Sardinische vlag aangedaan.

— Het ministerie schijnt ook in de pas geopende zitting der wetgevende kamers op eene beslissende meerderheid te rekenen. Immers in weerwil van al den tegenstand, die het ontwerp tot verdediging der hoofdstad, vooral door afzonderlijke verschansingen gevonden heeft, kondigen de ministeriele bladen heden aan, dat men de voorbereidende werkzaamheden daartoe heeft aangevangen.

(Heden uit hoofde van den zondag geene fondsnotering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 1sten Mei.

Z. K. H. Prins *Albert van Pruissen* is eergisteren avond weder van 's Hage naar Berlijn vertrokken.

— De aangekondigde algemeene kantonnements-veranderingen [illegible] zijn heden begonnen. — Het [illegible] is dezen morgen binnen onze vesting getrokken en zal na gehouden nachtverblijf den marsch naar deszelfs nieuwe bestemming voortzetten.

— De graaf *van Grune*, gezant van Z. M. bij de Duitsche bondsvergadering, is den 23sten ll. met de stoomboot van Koblentz naar Frankfort vertrokken.

— In een der Londensche bladen leest men het navolgende:

» Kapitein *Barr*, te Salem binnengekomen, berigt, dat, ten gevolge van den staat van zaken in Holland en het te Paramaribo op de schepen gelegd embargo, de planters hunne pakhuizen vol suiker hebben, terwijl er geene gelegenheid was tot verzending met Hollandsche schepen naar Europa; de meesten hunner hebben liever verkozen het suikerriet af te snijden en uit den grond te halen, dan het daarin te laten, zonder dat zich de gelegenheid opdoet om het product met Hollandsche schepen te verzenden. Het grootste getal der matrozen, behoorende tot de in de haven liggende Hollandsche koopvaardijschepen, hebben (ten gevolge van eene daartoe door den gouverneur te Paramaribo gedane uitnoodiging) zich [illegible] begeven en zijn op het fort [illegible] gelegd, terwijl al de burgers opgeroepen zijn, [illegible] fort Zeelandia dienst te doen, dewijl men dagelijks een bezoek van de Engelschen of de Franschen wachtende was."

— Men schrijft uit Leipzig, dat de voorjaars mis begonnen is, en er een groot aantal vreemdelingen zich te dien einde aldaar heeft vereenigd; de Grieken en andere Oosterlingen, welke gemeenlijk de mis bezoeken, zijn echter dit jaar, waarschijnlijk uit hoofde van de gebeurtenissen in het Turksche rijk, niet gekomen.

Men telt eene groote menigte kooplieden, doch het getal der koopers is gering, zoodat men niet verwacht, dat er groote zaken zullen gedaan worden.

— Daar de naam van den franschen schout-bij-nacht *Roussin*, door zijne zending naar Konstantinopel, menigwerf in een kort tijdsbestek is genoemd geworden, gelooven wij onze lezeren eene dienst te bewijzen, met eene beknopte levensschets van dezen waardigen tolk van franschen hoogmoed mede te deelen. Men zal hieruit tevens leeren, hoe hoog de dankbaarheid bij de fransche natie aangeschreven staat. Wij ontleenen deze schets uit een geacht fransch tijdschrift:

In 1815, tijdens de tweede restauratie, was de heer *Roussin* kapitein-luitenant *(capitaine de fregate)* en ridder van het legioen van eer. Gedurende de honderd dagen, had hij in dienst van *Napoleon* een korps vrijwilligers gekommandeerd. In 1816 werd *Roussin* door den minister van marine, graaf *Bouchage*, met eene zeer vredelievende zending, ter opneming van ver afgelegene kusten, en het maken van plans en kaarten belast. Bij zijne terugkomst werdt hij tot officier van het legioen van eer benoemd: *eerste gunst*. Eenigen tijd daarna werd hij tot kapitein ter zee bevorderd: *tweede gunst*. In 1820 bekwam hij het kommandeurskruis van het legioen van eer: *derde gunst*. *Karel X* benoemde hem in 1826 tot schout-bij-nacht: *vierde gunst*. Het jaar daarop werd hij groot-officier van het legioen van eer: *vijfde gunst*. Korten tijd later zag hij zich den titel van kommandeur van de koninklijke orde van *den Heiligen Lodewijk* opdragen: *zesde gunst*. In 1827 kreeg hij den titel van *baron: zevende gunst*. Eindelijk, benoemde hem de koning tot den gewigtigen en eervollen post van zee-prefect: *achtste gunst*; welken post hij nog bekleedde, toen de Julij-omwenteling uitbrak. Bij deze laatste gelegenheid vaardigde hij eene proclamatie uit, waarin onder anderen de volgende zinsnede voorkwam: » *La France est à jamais délivrée d'une dynastie parjure et maudite.*"

Tot nog toe heeft de baron *Roussin* zich over den *burger-koning*, noch over deszelfs familie uitgelaten; doch hierbij moet men niet vergeten, dat hij van deze nog slechts drie bewijzen van hooge gunst heeft ontvangen; te weten: het grootkruis van het legioen van eer; de expeditie naar Lissabon, en de ambassade naar Konstantinopel. Wanneer hij tot de achtste gunst zal gekomen zijn, wee dan de dynastie *van Orleans! — C'est ainsi qu'on passe gaiment le fleuve de la vie*, — in Frankrijk namelijk.

B E L G I E.

BRUSSEL, den 30sten April.

Niet zoodra is het besluit van de ontbinding der kamer van afgevaardigden openbaar, of het blad van den heer *Lebeau*, *l'Indépendant*, neemt de gelegenheid waar, om op haar alleen de schuld te werpen van de tegenwoordige gesteldheid en der verwarring in de administratie en in 's lands wetten. Elf wetten waren bij de constitutie dringend noodzakelijk verklaard: de wetgeving had in twee jaren tijds van deze geene [illegible], dan die op de regterlijke organisatie gegeven, en *l'Indépendant* [illegible] de wetgevende kamers en bepaaldelijk die van de afgevaardigden [illegible] te wijten. De nationale vertegenwoordiging - voegt hij haar verder toe - heeft hare ware roeping miskend; zij heeft, uit een van het nationaal congres [illegible] bijgebleven gewoonte, willen regeren, besturen, wanneer zij slechts wetten had te maken en deze taak, welke zij inconstitutioneel op zich genomen heeft, heeft haar belet de andere behoorlijk te vervullen." Meer dan eene moeijelijkheid was daaruit voortgesproten, onder anderen die van een jeugdig bewind te verzwakken en door een [illegible] de vooringenomenheid en liefde der natie te ontnemen. De *Courrier* valt voormeld blad vinnig aan over deszelfs vermetele en onbeschaamde beschuldigingen, tegen eene kamer, die zich niet meer verdedigen kon en maakt vooral op de strekking van het bewind opmerkzaam, die in de [illegible] van *l'Indépendant* doorstraalden, om, namelijk de bestaande instellingen te kort te doen of zich boven dezelve te verheffen.

— Volgens onze bladen zal het hof binnen kort een togt door West-Vlaanderen over [illegible], Yperen en Brugge maken.

— Van de Schelde schrijft men, dat de verdedigingswerken van het fort St. Maria bijna voltooid zijn en het fort in het begin dezer maand zou bewapend worden. De [illegible] tijdelijke verdedigingswerken aan de beide oevers, om [illegible] der rivier te beletten, worden met ijver voortgezet.

De generaal *Daine* heeft gisteren nabij [illegible], de troepen der 4de divisie, omtrent 11,000 man sterk, in [illegible] genomen.

De onderscheidene divisien van het leger, hebben [illegible] om de [illegible] te naderen. Naar de meening van velen strekt deze [illegible], om de door de kamer gemaakte bezuinigingen in het [illegible] te verbreken, dewijl de hoofd-officieren op de grenzen [illegible] als te voren kunnen tafel- en bureaugelden zullen in rekening kunnen brengen. Men heeft zich in die meening omtrent het ontduiken der voorgestelde bezuinigingen versterkt gezien, door een besluit ten aanzien van den chef van den generalen staf genomen, wiens bureaukosten met 7,200 fr. verminderd waren, doch wiens traktement men daarvoor met 7,200 fr. verhoogd heeft, ter bespotting als 't ware van de bedoelingen der nationale vertegenwoordiging.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 28sten April.

Te Inspruck zijn op den 19den dezer de standen van Tyrol met de gewone plegtigheid geopend.

— De Beijersche, Wurtemburgsche en Badensche troepen die de zuidelijke grenzen dezer staten besetten, hebben in de laatste dagen op nieuw versterking ontvangen, om de Poolsche uitgewekenen, die zich in Zwitserland bevinden, af te weeren.

— Op den 23sten dezer hebben eenige landlieden in de omstreken van Worms goedgevonden, zich door geweld in het bezit te stellen van een gedeelte eener gemeene weide, die door het bestuur tot het aankweeken van boomen was afgezonderd. De beweging hierdoor veroorzaakt heeft tot allerlei overdreven geruchten aanleiding gegeven, doch het is alras gebleken dat dezelve zonder eenig staatkundig doel was. Het Hessisch gouvernement heeft intusschen eenige troepen afgezonden om de orde zoodra mogelijk volkomen te herstellen.

— Een onzer bladen deelt een schrijven mede, waarin verzekerd wordt, dat een bondskorps van 12 tot 15,000 man troepen in de omstreken van deze stad zal vereenigd worden, over hetwelk het bevel aan een beroemd prins uit een Duitsch vorstenhuis zou worden opgedragen. Dit berigt schijnt bevestiging te verdienen, doch dit is zeker, dat onderscheidene Duitsche staten het ontwerp schijnen te hebben gevormd, om derzelver legermagt, door de oproeping der verlofgangers, te versterken.

— Volgens berigten uit Odessa van den 5den dezer ging men aldaar voort met het inschepen van troepen en krijgsbehoeften naar Konstantinopel, en zoude ook van Galacz aan den Donau eene andere afdeeling vertrekken.

— Een tweede brief uit Konstantinopel van den 6den dezer in de *Allgem. Zeitung* opgenomen, vermeldt, dat men aldaar in de grootste ongerustheid verkeerde, wijl er nog hoegenaamd geene tijding was van den Turkschen gevolmagtigde, die met den heer *de Varennes* naar het hoofdkwartier van *Ibrahim*-bassa vertrok. De tweede afdeeling der Russische vloot, bestaande uit drie linieschepen, drie fregatten en twee korvetten, was onder bevel van den schout-bij-nacht *Kumany* met 5000 man landingstroepen aangekomen, en rekende men dus dat de hoofdstad en de gansche Europesche kust vooreerst tegen de aanvallen van het Egyptische leger beveiligd was: doch de grootste vrees was niet [illegible], maar voor eenen opstand onder de bevolking die men onvermijdelijk te gemoet zag, zoodra *Ibrahim*-bassa Scutari bereikt had. Of Smyrna door de Egyptenaars bezet [illegible] was nog onzeker, doch de Porta had het stellig berigt ontvangen dat op het eiland Cyprus een opstand was uitgebroken, de Turksche ambtenaren waren verjaagd en de geheele bevolking zich voor *Mehemed*-ali had verklaard.

Letterkundig Berigt.

Un Divorce, histoire du Temps de l'Empire, 1812-1814, par P. L. JACOB, Bibliophile, membre de toutes les Académies. La Haye, G. VERVLOET, Libraire-éditeur, 1831. In-8°, 311 pages. f 1,60.

In eene vorige aankondiging, spraken wij van den eersten overgang, uit de kronijken-wereld, in het gebied van het tegenwoordige leven, van den algemeen bekenden boekenminnaar *Jacob*. De titel van het werk, dat wij heden aankondigen, werd daarbij [illegible] nader terug te komen, was dus bijna eene verpligting. Het is niet moeijelijk naar de reden te gissen, die den schrijver bewogen, om de *echtscheiding* tot het onderwerp van een vertoog te kiezen, waarmede hij, in den vorm van een roman, het publiek [illegible]. Dit vraagstuk was in [illegible] Kamers, op nieuw en veel geruchtmakend [illegible]. Het *voor en tegen* was bij de vertegenwoordigers [illegible], maar bij het geheele parijsche publiek, het onderwerp van alle gesprekken, en daardoor ook de gelegenheid gunstig, om door den vloeijenden stijl, die men aan den pen van den kundigen oudheid-kenner *Jacob* niet kan ontzeggen, behandeld te worden. Even als *Voltaire*, *Diderot*, later [illegible] beproefden om volksvooroordeelen door romantische [illegible] te bestrijden, even zoo werpt met dezen roman *Jacob* zijnen erkenden [illegible] als schrijver in de schaal der publieke opinie, uit het [illegible]: » *le mariage sans divorce est absurde et immoral.*" De voorrede tot dezen roman, zijnde de inhoud van [illegible] vriend *Amédée Pichot*, is ten opzigte van het [illegible] onderwerp, merkwaardig, en verdient meerder [illegible], dan men wel gewoonlijk aan romans wil of kan schenken, en ofschoon de roman zelf zeer onderhoudend ge-

schreven is, en als eene bijdrage tot de zeden van dien tijd kan beschouwd worden, hebben wij, na de lezing van het geheel, de grootste waarde aan de voorrede gehecht. Het onderwerp is eene *echtscheiding*, veroorzaakt, in de eerste plaats door het zwaartillend en zwartgallig karakter van den hoofd-persoon, in de tweede plaats door het snoodste bedrog, hetwelk aan dat argwanend karakter voedsel weet te geven. Een huwelijk dat door [illegible] is voorafgegaan, wordt geregtelijk ontbonden, om na de ontdekking van het bedrog, na eene algeheele verzoening wederom, daar te eindigen, waarmede de eerste kennismaking begonnen was. Naar ons inzien heeft *Jacob* de [illegible] van het onderwerp niet doeltreffend gekozen, en in plaats van een, naar zijne wijze van zien vooroordeel te bestrijden, heeft hij hetzelve voedsel gegeven. Wij willen daarbij onze lezeren herinneren, dat het een Franschman is, welke over fransche zeden [illegible] met des te meer zekerheid tot de overtuiging zijner lezers te spreken, volgt *Jacob* de school der oude schilders en beeldhouwers, en schetst de *naakte waarheid*. Die deze zoeken wil, neme zijne: *Un Dévoce* in de handen, en zal zich een aan uitspanning gewijd uur niet beklagen.

Wetenschappelijke Berigten.

BERGWERKEN IN INDIEN.

De Engelsche Oostindische kompagnie heeft onlangs eenen geoloog, *Christie*, naar het zuidelijk deel van Indien gezonden, om de bergwerken der provincien naauwkeurig te onderzoeken. Tot nu toe werd deze tak van nijverheid zeer weinig beoefend. Onder anderen is men gewoon al het ijzerwerk, hetwelk door de kompagnie gebruikt wordt, uit Engeland te ontbieden, ofschoon Indien eenen schat van het beste ijzermineraal bezit. Een gedeelte der bergen van Malabar bestaat geheel uit ijzersteen, en de behoeftige en onwetende inboorlingen, maken daaruit naar oud gebruik, en met hare onvolkomen werktuigen het beste staal, dat ter wereld bekend is, [illegible] de voornaamste messenmaker, *Rogers* te Sheffield, voor zijne fijnste instrumenten geen ander gebruikt; terwijl de kompagnie tot heden toe heeft goedgevonden om het gemeenste ijzerwerk uit Europa te doen komen. Even zoo zijn ook de brandstoffen overvloedig genoeg, en daar waar men steenkolen heeft noodig gehad, aan den Ganges en aan den Indus, heeft men dezelve in menigte gevonden. Ook in dit opzigt echter heeft de kompagnie niet het eerste voorbeeld gegeven, maar de beroemde heeft het huis *Palmer en Comp.* te Calcutta doen besluiten, om de kolenmijnen van Burdwar, die thans jaarlijks 16,000 tonnen opleveren, te doen bearbeiden. In Guzerot heeft men insgelijks steenkolen gevonden, die met de beste Engelsche soort kunnen vergeleken worden, terwijl de kompagnie al wederom haren voorraad, voor de stoomvaartuigen geschikt, uit Europa doet overbrengen. Het ontbreekt in Indien niet aan grondstoffen, maar aan kapitalen; het verlies, door hetzelve in eene enkele eeuw door de plundering van *Nadir*-schah, en door den uitvoer der Engelschen geleden, is op drie à vierduizend millioenen guldens berekend [illegible]. Het is alzoo niet te verwonderen dat het rijkste land der wereld in de ellendigste armoede verkeert, en naauwelijks de helft der lasten kan opbrengen, [illegible] onder *Akbar* en *Aurang Zeb* droeg.

LIEFDE GIFTEN voor den Vrijwilliger *Morre*, zijn linkerhand en regterarm bij de belegering van het Citadel verloren hebbende.

Sedert de vorige opgave is voor opgemelden wederom ontvangen:

[illegible]	f 1,00.
[illegible]	- 5,00.
Van [illegible] te Amsterdam, een Bankbillet, N°. 659, van 15 Augustus 1832.	- 25,00.
Van [illegible] te Amsterdam, aan goud.	- 40,00.
Bedrag der vorige opgaven.	f 1,860,41.
TOTAAL.	f 1,931,41.

BREDA, *den 4sten Mei 1833.*

BROESE & COMP.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, 30 April 1833.

		gebl.
Nederland, Werkelijke schuld, 2½ pCt.	f 44⅞ à 45	44 9/16
Uitgestelde schuld	[illegible]	
Kansbiljetten	- 19¾ à 20	19⅞
Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	- 76½ à 77¼	77⅛
Idem idem, 3½ pCt.	- 62½ à 62¾	62⅝
Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	- 97⅛ à 97¼	97⅛
Vrijwillige geldleening 1832 à 6 pCt.	- 101⅞ à 102¼	102
Nieuwe leening 1832 à 5 pCt.	- 83 à 83½	83⅜
Schatkistbilletten à 5 pCt.	- 100⅞ à 101	100⅞
Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	- 87⅞ à 88¼	88
[illegible] 5 pCt.	- [illegible] à 78¼	77⅞
Rusland, bij Hope & Comp. 5 pCt.	- 97 à 97⅜	97¼
[illegible] 1828 à 5 pCt.	- 98⅞ à 99	98⅞
Spanje, Certific. Amst. 5 pCt.	- 67¼ à 67¾	67⅝
Dezelfde 3 pCt.	- 44 à 44⅛	44⅛
Uitgestelde schuld	- 13 à 13½	13⅜

Overleden [illegible]

L [illegible] N S

M. MERTENS, Wed. [illegible]

Breda 29 April 1833.

Hetwelk deze tot kennisgeving aan vrienden en bekenden, zoo binnen als buiten deze stad.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.

Provincie *Noord-Braband.*

Eerste Ressort. *Agentschap* Breda.

AANBESTEDING.

De Agent van het Domein te *Breda*, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal, op Maandag den 20sten Mei 1833, des voormiddags ten tien ure, ten Stadhuize van *Breda*, en ten overstaan van den Heere Burgemeester derzelve Stad, al of niet in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen, in het 1ste Ressort, publiek, voor een tijdvak van één Jaar, gerekend te zijn ingegaan den 1sten April 1833, en expirerende den 31sten Maart 1834; aan de minstaannemenden Aanbesteden:

Het gewoon ONDERHOUD der Groote Wegen der 1ste Klasse, Tolhuizen en verder daartoe behoorende Objecten in het Ressort van genoemd Agentschap, *te weten*:

1°. De Groote WEG der 1ste Klasse, N°. 3, gedeelte van het Veerhuis te *Sleeuwijk*, tot de Bossche Poort der Stad *Breda*.

2°. De Groote WEG der 1ste Klasse, N°. 3, gedeelte van de Antwerpsche Poort der Stad *Breda*, tot de Limiet-Scheiding der Provincie *Noord-Braband* en *Antwerpen*.

3°. De Groote WEG der 1ste Klasse, N°. 7, gedeelte van de *Moerdijk*, tot de ontmoeting van den Grooten Weg N°. 3, bij het Tolhuis N°. 4, of de Stad *Breda*.

4°. De Groote WEG der 1ste Klasse, N°. 8, gedeelte van den Grooten Weg der 1ste Klasse, N°. 3, in den Teteringschen Dijk, tot de Maasdijksche Brug of Limiet-Scheiding der Arrondissementen *Breda* en *'s Bosch*.

De Konditiën en Bestekken liggen ter lezing ten Kantore van den Administrateur der Domeinen, in het 1ste Ressort, te Arnhem, en den Agent van het Domein te Breda, in het Lokaal van het Provinciaal Gouvernement te 's Hertogenbosch, ter Secretarijen van 's Hertogenbosch en Breda, en voorts te 's Bosch in het Koffijhuis bij *van Duren*, te Raamsdonk in het Huis ten Dijl, te Gorinchem in de Doelen, te Ameiden in de Societeit, te Werkendam in de Zwaan, te Terheijden bij *C. van Lommel*, te Breda bij de Wed. *Oers*, *P. Aertgeers* en de Wed. *Vermunt*, te Tilburg in het Zwaard, te Klundert in de Oranje Societeit en te Moerdijk bij *Simons*.

Zullende de nadere Informatiën te bekomen zijn, zoo ten Kantore van den Agent te Breda, als bij de Opzigters *J. Engten* te Terheijden, en *Hozemans* te Raamsdonk, welke de noodige aanwijzingen zullen doen; voor den Weg N°. 7, op den 15den Mei, voormiddags ten 9 ure, aan de Moerdijk voor den Weg N°. 3 en 8, den 17den Mei, voormiddags ten 9 ure, aan den Tol N°. 7, bij Breda en voor den Weg N°. 3, gedeelte van Sleeuwijk naar Breda, den 16den Mei, voormiddags ten 9 ure, te Sleeuwijk.

BREDA, den 28sten April 1833.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

*** Diegene, welke genegen mogten zijn, om gedurende het Kamperen der Troepen bij *Heyen* en *Oirschot*, in gemelde Leger plaatsen zich te komen vestigen, als TAFEL-, KOFFIJHUISHOUDERS of als DEBITANTEN in onderscheidene Waren, zullen zich, tot het bekomen van plaatsen onverwijld moeten vervoegen bij den Heer Majoor van den Generalen Staf DE ROIJE VAN [illegible], belast met het doen in gereedheid brengen van het [illegible] bij den Heer Majoor van den Generalen Staf [illegible] gelijke werkzaamheden voor het Kamp bij *Oirschot*.

*** In een huisgezin ten platten lande, in het voormalig Staats-Vlaanderen, wordt verlangd, tegen genot van kost en inwoning, zonder of naar omstandigheden, met een gering Salaris, een ongehuwd GEPENSIONEERD MILITAIR, geschikt om met een Paard om te gaan en grof Huis- en Tuinwerk te verrigten. Adres bij den Boekhandelaar N. METSDAGH te *Vlissingen*, onder de letters V. Z. Brieven franco.

*** Bij het 1e Bataillon van de 1e Afdeeling Mobiele Schutterij van *Noord-Holland*, actueel te *Gemert* in Kantonnement, wordt gevraagd een KLEPHOORNNIST, die zijn Instrument volkomen magtig is, en die naar mate van zijn talent gesalarieerd zal worden.

*** H. STRUIJK VAN BERGEN, Notaris te *Dinteloord*, zal op Dingsdag den 14den Mei 1833, ten verzoeke van [illegible], onder voormelde Gemeente, in den Oud-[illegible] op dag Verkoopen: [illegible] BOERENGEREEDSCHAPPEN, 12 à 15 PAARDEN, waaronder 3 Merries met Vullen en een schoone 6 jarige HENGST, voor welke den eigenaar in den jare 1831 en 1832, de 1ste en 2de premie getrokken heeft; mitsgaders 40 stuks HOORNVEE, waaronder 7 Melkbeesten, allen van [illegible] ras.

Dinteloord den 29sten April 1833.

De Notaris voornoemd,
H. STRUIJK VAN BERGEN.

Te BREDA, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.